

سفر روحانی به هند، آغازگر فصلی جدید در تعاملات انرژی با شبه قاره هند

همکاری ایران و هند در بخش انرژی با سفر رئیس جمهوری اسلامی ایران به دهلی وارد فصلی جدید می شود که می تواند جایگاه کشورمان را در بازار انرژی شبه قاره هند بیش از پیش تقویت کند.

صنعت نفت، فراورده های نفتی و پتروشیمی جزئی مهم از تعاملات اقتصادی ایران و هند را تشکیل می دهد به طوری که این کشور روزانه به طور میانگین 450 تا 500 هزار بشکه نفت از ایران خریداری می کند.

همچنین، هند یکی از مهم ترین خریداران فراورده های نفتی و محصولات پتروشیمی ایران بوده است که از طریق آن، بخشی مهم از درآمد ارزی کشور تامین می شود.

سفر حجت الاسلام و المسلمین حسن روحانی به هند گامی جدید در عرصه تعاملات 2 کشور در بخش انرژی به شمار می رود که می تواند، سطح این تعاملات را هر چه بیشتر ارتقا دهد.

****هند، دومین خریدار بزرگ نفت ایران**

هند در دوران تحریم، پس از چین به عنوان دومین خریدار بزرگ نفت ایران به شمار می رفت که به طور میانگین روزانه 400 هزار بشکه نفت از ایران وارد می کرد.

پس از اجرای برجام و رفع تحریم ها در دولت یازدهم، سطح تعاملات 2 کشور در بخش انرژی روندی رو به افزایش گذاشت به طوری که اکنون به طور میانگین به 450 هزار بشکه در روز نیز رسیده و جایگاه دومین خریدار بزرگ نفت ایران را نیز همچنان در اختیار دارد.

البته در ژوئن 2017 (خرداد- تیر 96) شرکت های پالایشی به طور میانگین روزانه 500 هزار بشکه نفت از ایران خریداری کردند که رکوردی جدید محسوب می شد.

نکته مهم درباره هند، بازار رو به رشد این کشور است، با توجه به روند رو به افزایش مصرف انرژی در هند، کشورهای صادر کننده نفت توجهی ویژه به بازار این کشور دارند.

بر اساس گزارش ها، اکنون هفت شرکت پالایشی هندی از ایران نفت،

خریداری می کنند که از جمله مهم ترین آنها می توان به آسار و ریلاینس اشاره کرد.

پیش از این، مشکلاتی در نقل و انتقال پول صادرات نفت از هند وجود داشت که اکنون رفع شده است.

بیژن زنگنه، وزیر نفت در واکنش به ادعای مسدود شدن پول ایران در برخی کشورها نظیر هند گفته بود: ما از هند 2 هزار و 400 میلیون یورو طلب داشتیم که 900 میلیون را پرداخت کردند، یک هزار میلیون دیگر را در ماه آوریل (فروردین- اردیبهشت) یا مارس (اسفند- دی) و 500 میلیون را هم در آینده می پردازند، یعنی تکلیف همه طلبها که متعلق به 2 شرکت بخش خصوصی بوده است، مشخص شد.

****برنامه هند برای توسعه میدان های نفت و گاز ایران**
شرکت های هندی با توجه به تجربه خود در بخش بالادستی صنعت نفت (اکتشاف و تولید) در سال های اخیر، خواستار مشارکت در توسعه میدان های هیدروکربوری ایران شده اند که از جمله مهم ترین آنها میدان گازی فرزاد بی است.

میدان گازی فرزاد بی را کنسرسیومی به رهبری شرکت «او.ان.جی.سی.ویدش» هند در سال ۲۰۰۸ میلادی در بلوک فراساحلی فارسی (بینالود) در خلیج فارس کشف کردند.

قرار بود شرکت های هندی، پس از اکتشاف، توسعه آن را بر عهده گیرند، اما پس از تشدید تحریم ها، فعالیت خود را در ایران متوقف کردند.

با رفع تحریم ها، هندی ها باردیگر خواستار توسعه میدان گازی فرزاد بی شدند. وزارت نفت هند امیدوار است ایران را متقاعد کند تا امتیاز توسعه میدان گازی فرزاد بی را به شرکت هندی «او.ان.جی.سی.ویدش» واگذار کند.

اگرچه مذاکرات مربوط به این میدان، پیشرفت خوبی داشته اما مدتی است که به علت، عدم تعیین تکلیف گاز تولیدی، متوقف شده است.

هندی ها خواستار تولید گاز از این میدان و فروش گاز به ایران هستند، اما مسئولان ایرانی می گویند با توجه به میزان کافی گاز در کشور ما نیازی به گاز این میدان نداریم.

به گزارش وزارت نفت، بیژن زنگنه در این باره گفته بود: روشهای مختلفی برای توسعه میدان گازی فرزاد در نظر داریم که باید دید کدام به نتیجه می رسد، مسئولان و مقام های ایرانی در حال رایزنی با مسئولان هندی هستند.

وزیر نفت تاکید کرده بود: بحث ما با هندی ها بر سر این است که می گوئیم هند باید این گاز را در ایران مصرف یا به خارج از ایران

صادر کند.

****صادرات گاز**

طرح صادرات گاز ایران به هند همزمان با امضای قرارداد احداث خط لوله صلح، کلید خورد، قرار بود که گاز ایران از طریق خط لوله صلح ابتدا به پاکستان و سپس هند ارسال شود، اما به علت رقابت تاریخی و سیاسی هند و پاکستان، به نتیجه نرسید.

در واقع مسئولان هندی تمایل نداشتند که با عبور این خط لوله گاز از داخل خاک پاکستان، شاهراه انرژی هند را در اختیار اسلام آباد قرار داده و به آن کشور وابسته کنند.

پس از آن، چند طرح دیگر برای انتقال گاز ایران به هند ارایه شده که مهم ترین آن احداث خط لوله دریایی بود، در صورت اجرایی شدن طرح، این خط لوله به بزرگترین خط لوله دریایی جهان تبدیل خواهد شد.

بر اساس ارزیابی های اولیه، این خط لوله حدود یک هزار و 400 کیلومتر طول داشته و در بعضی از نقاط عمق آن به 3500 متر می رسد که لوله گذاری به این میزان و تا این عمق در دنیا تا به حال انجام نشده است

به دلیل پیچیدگی احداث این خط لوله و هزینه بالای آن، تاکنون این طرح پیشرفتی نداشته و همچنان در مرحله ارزیابی قرار دارد. روش دیگر صادرات گاز ایران به هند از طریق ا.ل.ان.جی (گاز طبیعی مایع شده) است که در صورت تحقق، می تواند تعاملات 2 کشور در بخش انرژی را تحکیم بخشد.

****ساماندهی صادرات پتروشیمی و فراورده های نفتی**

هند از بزرگترین بازارهای محصولات پتروشیمی و فراورده های نفتی ایران از جمله قیر است. بر اساس گزارش ها، هند نیمی از قیر ایران را می خرد.

پیش از این، «حامد سلطانی نژاد» مدیرعامل بورس کالای ایران در گفت وگو با خبرنگار اقتصادی ایرنا از توافق با هند برای صادرات قیر از طریق بورس کالا خبر داده و گفته بود: در صورت عرضه این ماده نفتی از طریق بورس کالا می توان کیفیت و قیمت آن را مدیریت کرد.

به گفته وی، اکنون قیر صادراتی ایران به هند نه قیمت و نه کیفیت مناسبی دارد و کیفیت آن در برخی موارد بسیار پایین است.

بر اساس این طرح، قیر ایران از طریق پروتکلی که بین 2 بورس نهایی می شود، فروخته خواهد شد. بدین ترتیب، کسی که بخواهد قیر بخرد می تواند در بورس هند به طور مستقیم تابلو بورس کالای ایران را ببیند

و از همانجا به خرید اقدام کند.